

Att vårda ett gammalt teakdäck. (2009-02-08)

Har man en båt från 1985 och teakdäcket är i original så krävs det lite underhåll och varsamhet om man inte vill byta det inom en snar framtid. Vår 360 hade också otur att få fel vid nåtningen så den blev omnåttad och däcket slipat redan första säsongen. När vi köpte båten 2002 var däcket trots detta i gott skick så vi kände att med god omvårdnad borde det hålla ett antal år till. Genom åren har det utvecklats en underhållsrutin som vi tycker fungerar bra:

Hålla rent

1. Spola däcket ofta, räcker för det mesta för att det skall kännas fräscht. Avdunstningen ger också svalka i båten men den finessen kanske bara uppskattas på sydligare breddgrader. ☺
2. Tvätta däcket ibland och då mycket försiktigt med cirkelrörelser och mjuk borste. Jag brukar använda såpa som jag lägger på en stund och sedan borstar försiktigt. Blir som när man kommer hem efter semestern och tar första bastun, det lossnar mer än man väntat sig. Teaken uppför sig faktiskt lite grand som huden, så högtryckstvätt och hårda borstar är bannlysta!
3. Jag har i tidigare tips nämnt noggrannare rengöring med klorin+Yes, inte nödvändigt men det blir väldigt fint. Rassy gör detta på våren på de båtar de vinterförvarar.
4. Boracol, ger ett bra resultat om du har mögel och svarta prickar men är väl inte det bästa miljövalet... Dyrt och giftigt. Jag har provat med andra liknade preparat men inte med lika bra resultat.

Underhåll

Plugg, har du en gammal båt vet du att pluggen till slut ger sig, när däcket slits ner till en nivå så pluggen bara är någon millimeter tunn ramlar den bort. Ser både fullt ut och innebär läckagerisk.

En till två gånger om året har jag satt nya plugg (ca 5-15 st per tillfälle) när det varit gott väder och tiden har tillåtit. Jag använder standard 8mm plugg, ett specialpluggborr som ger en plan underkant samt plana plåtskruv med låg skalle inköpta hos Hallberg-Rassy. (Snälla Najad, kan ni inte satsa lite mer på aftersales? Rassy har genom åren haft mycket bättre service på hemsidan och allmänt mer prylar till båtarna...) Med dessa skruvar och ett ytterligare ett par millimeter försänkt hål blir den nya pluggen ca 5 mm vilket håller i många år. De gamla skruvarna kan man ju ha till något annat!

Lite Sikaflex på skruven och försiktigt montage (skruvdragare med lätt moment så gamla gängorna håller...) samt vattenbeständigt uretanlim på pluggen (lite, det sväller!) är vad som behövs, och så väntar vi till nästa dag.

Nu är det bara att knacka av överskjutande trä på pluggen. Försiktigt! Ta ett stämjärn och sikta en bit ovan däcksytan, knacka av pluggen och du ser ådringen på pluggen.

Kan gå snett ner från det håll du knackar och om du då började i däcksytan har du nu ett fult hål... När du nu vet hur pluggen uppför sig är det bara att "tälja" till den så den planar snyggt med däcket.

Färgen fixar naturen till på någon månad. Här bredvid syns en plugg som byttes för några veckor sedan.

Vi befinner oss för tillfället på långsegling och ligger som övervintrare i Puerto Mogan, Gran Canaria. Här skiner solen! Nästan alltid!!! Det gillar inte vårt däck... Det första som hände när vi kom hit ner var att ett antal plugg gav sig. Som champagnekorkar på överjästa flaskor poppade de upp och låg i högar på däck! Nä, jag skojar, men lite åt det hållet var det. Massa sol/salt och inget regn torkade ut däcket vilket fick ett antal plugg att släppa. Vi fick en del nya läckor runt röstjärn och andra däcksgenomgående delar på grund av uttorkning av däcket men lite Sikaflex och nåtmassa fixade problemet.

Nåten, ger sig delar av varje år. Man river loss delar där däcket tunnats ut, nåten släpper mot teaken på ena sidan, toppen för vatten, salt och smuts. Av diverse olika skäl krävs ett årligt underhåll av nåten som jag här beskriver:

Den metod jag beskriver lämpar sig bara för enkelt underhåll. Man fixar till de delar som upptäckts under en säsong, vilket blir runt en tub nåtmassa. Då det är färskvara är det lika bra att slösa upp hela tuben...

Skall det bytas ut i större omfattning krävs helt andra metoder och verktyg men det går vi inte in på här!

Här bredvid ligger vad som behövs: Aceton, att torka rent med för bästa vidhäftning. Maskeringstape, spackel, sprutpistol och special-skruvmejslar eller sk "nåt-stämjärn".

Du tillverkar dem lätt av ett par gamla skruvmejslar. Slipa till så att du har en skarp egg på båda sidorna och i framkant.

Bredden skall givetvis vara något mindre än nåtspåret. Jag har en rak och en vinklad, saknar en riktigt smal för de smalaste spåren. (Som givetvis också är djupast)

En tub nåtmassa räcker till 10 - 15 meter nåt, kan givetvis variera mycket beroende på nåtspår och hur man arbetar. Jag använder enbart nåtmassa från Fogspecialisten, Sea Line 100. Denna har hetat allt möjligt genom åren men är samma ändå. Fogspecialisten är alltid med på Öppna Varv & Båtmässan, annars kan man ringa dem och beställa.

Fördelen med denna nåtmassa är att det inte behövs någon primer eller släpptape i botten. Se bara till att teaken är trären! (Nyskrpad)

Alla beslag och däcksutrustning tätar jag med Sikaflex 291 (vit) som också har visat sig pålitlig genom åren.

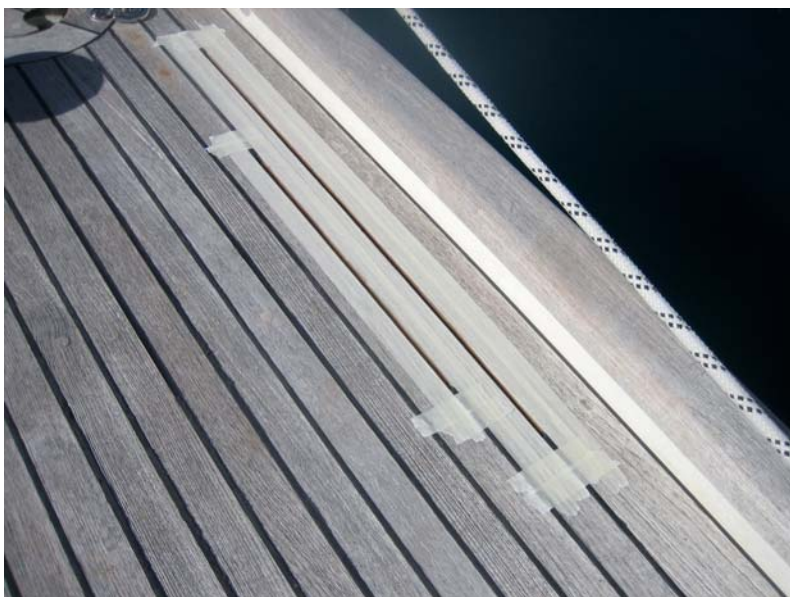
OK, då börjar vi!

Först spolrar jag däckets en solig dag och sedan kontrollerar jag noga var fukten stannar kvar när det torkat upp runt om. Ofta har nåten släppt där och du har vatten ner mellan nåten. Vill det sig illa har den krupit under också och då pratar vi läckagerisk! Alla ställen markeras med maskeringstape. Samtidigt drar jag med handen tvärs nåten för att hitta ställen där den släppt, dessa behöver lagas akut. När allt är markerat är det bara att riva upp så mycket du tror behövs för att få bort läckaget. Ta inte i för då är det risk att du river upp alltihop. ☺

Alla spåren skrapas rena från smuts och gammal nåtmassa med dina specialmejslar. En liten mattniv kan vara bra att ha också. Var försiktig, det är lätt att halka ur spåret och göra fula sår i teakribborna. Är däckets mycket slitet kan du använda mejseln till stämjärn och fördjupa spåret. Gamla teakdäck har många millimeter till godo, så det är lugnt.

När du är nöjd är det dags att blåsa rent och sedan torka ur spåret med aceton, var extra noga med kanterna mot den gamla nåtmassan. Jag brukar skära av den med kraftig lutning för att få så stor vidhäftningsyta som möjligt.

Då är det dags att sätta dit maskeringstapen, ju noggrannare desto mindre kladd efteråt! ☺

OBS! Låt aldrig tapen sitta länge i solljus, limmet smälter och kryper ner i teaken. Blir fula märken och är kletigt att ta bort!

Nu lägger vi dit nåtmassan! Se till att den verkligen kommer ner i botten av spåret, speciellt viktigt på svängda delar där spåret går hela vägen ner till plasten.

När du fyllt spåren tar du fram spackeln och drar den längs spåret, med lätt hand och lite noggrannhet får du en nåt som är snyggare än originalet! 😊

På grund av omständigheter jag tidigare nämnt blev det lite mer än normalt denna gång för oss. Att skrapa ur och tejpa nåtspåren runt mittfischen är inte kul!

Men har det släppt så har det...

Ta bort tapen innan nåten härdat, jag brukar vänta ett par timmar och sedan pilla bort den och dumpa i en plastpåse. Ett jädra kladd om man inte är försiktig!

Låt nu bli att gå på nåten det närmsta dygnet, minst! Sen har du snygga fina lagningar som kommer att hålla i många år, lycka till!

Bosse @ seaQwest